

Προεμφυτευτικός έλεγχος: ηθικές επιφυλάξεις και αντιρρήσεις

/ [Πεμπτούσία](#)

Στα σοβαρά εμπόδια που δεν επιτρέπουν την ανεπιφύλακτη ηθική αποδοχή της παρεμβατικής γονιμοποίησης εντάσσονται και οι ασυμβίβαστες με την ορθόδοξη ηθική ευγονικού χαρακτήρα πρακτικές του προεμφυτευτικού ελέγχου, των πειραμάτων επί του εμβρύου και της ενδεχόμενης κλωνοποίησης, που είναι δυνατόν να εφαρμόζονται στα πλαίσια ενός κύκλου εργαστηριακής γονιμοποίησης και παρέχουν μεγάλες και δύσκολα ελεγχόμενες δυνατότητες γενετικής παρέμβασης στο έμβryo*.

*Συνεχίζουμε την παρουσίαση σε σειρά άρθρων της μελέτης σχετικά με την Παρεμβατική Γονιμοποίηση της καθηγήτριας Μ.Ε. και θεολόγου, Χαρίκλειας Φωτοπούλου. Πρόκειται για αναθεωρημένη έκδοση του κειμένου το οποίο κατατέθηκε στο ΕΑΠ ως μεταπτυχιακή - διπλωματική εργασία με επιβλέποντες τους κ. Ν. Κόϊο και Ντ. Αθανασοπούλου

Ο προεμφυτευτικός έλεγχος, που αναμένεται να γενικευτεί στο μέλλον, θεωρείται ασυμβίβαστος με την ορθόδοξη ηθική, διότι αντιτίθεται στο θέλημα του Θεού, ο

οποίος επιθυμεί τη θεραπεία του ασθενούς αντί της εξόντωσής του και στη σύνδεση της αξίας του ανθρώπου με το πρόσωπο και τον αγώνα του για πνευματική βελτίωση στα πλαίσια της πορείας προς το καθ' ομοίωσιν. Αυτό εξάλλου αποδεικνύει και η ανάδειξη από το Θεό ασθενών και πασχόντων σε αγίους, πνευματοφόρους και θαυματουργούς πατέρες και διδασκάλους, που ευεργέτησαν την Εκκλησία και προανάγγειλαν τη Βασιλεία του Θεού.[\[1\]](#)

Κι ακόμη, θεωρείται ασυμβίβαστος με την ορθόδοξη ηθική διότι ευτελίζει το ανθρώπινο πρόσωπο και καταπατά την ελευθερία του με το να επιτρέπει την εξαφάνιση του ασθενούς και την επιβολή στα παιδιά εξωτερικών και διανοητικών χαρακτηριστικών προς ικανοποίηση εγωιστικών επιθυμιών και επιδιώξεων χωρίς αυτά να ερωτηθούν.

Ασυμβίβαστα με την ορθόδοξη ηθική θεωρούνται και τα πειράματα στα εργαστηριακά κατασκευασμένα έμβρυα, παρά τα επιχειρήματα που προβάλλουν οι υποστηρικτές τους περί βελτίωσης τεχνικών εξωσωματικής, δοκιμής νέων φαρμάκων και θεραπείας γενετικών νόσων[\[2\]](#). Το ασυμβίβαστο των πειραματισμών στα έμβρυα αποδίδεται στο ότι ευτελίζουν την αξία του εμβρύου και την ιερότητα της ζωής του αντιμετωπίζοντάς το ως χρήσιμο αντικείμενο[\[3\]](#) κι όχι ως αυτεξούσια ψυχοσωματική ύπαρξη, που έχει ανάγκη τη συμβίωση με τη μητέρα και την προστασία[\[4\]](#).

Με τον ίδιο ακριβώς τρόπο αντιμετωπίζεται και η ενδεχόμενη ανθρώπινη κλωνοποίηση, η οποία αποκαλείται «*νέα ύβρις*», επειδή ο άνθρωπος αφενός μεν υβρίζει το Θεό με το να παίρνει τη θέση του[\[5\]](#) και να δημιουργεί έξω από τη φυσική τάξη της τεκνοποιίας ανθρώπους αντίγραφα ή αποθήκες οργάνων και ιστών, υβρίδια και ανθρώπινες ομάδες με κοινά χαρακτηριστικά, αφετέρου δε ευτελίζει το ανθρώπινο πρόσωπο με το να αντιμετωπίζει το μοναδικό κι ανεπανάληπτο πρόσωπο ως σύνολο γονιδίων, που μπορεί να χειρίζεται, να εκμηδενίζει την ελευθερία του, να διαταράσσει τις σχέσεις του, να το καταστρέφει ως ακατάλληλο κινούμενος από κίνητρα νοσηρά[\[6\]](#).

Οι ηθικές επιφυλάξεις και αντιρρήσεις, οι οποίες εστιάζονται στην έλλειψη σεβασμού και στην καταστροφή της ανθρώπινης ζωής από τη στιγμή της σύλληψης και καθιστούν τις τεχνικές της παρεμβατικής γονιμοποίησης μη συμφωνούσες με την ορθόδοξη ηθική γίνεται προσπάθεια σε κείμενα του ορθόδοξου χώρου να ξεπεραστούν με την απόδοση θετικής ηθικής αξίας στην τεχνική GIFT, που παρέχει δυνατότητα σύλληψης με ενδοσαλπινγική μεταφορά γαμετών[\[7\]](#) και στην τεχνική ICSI, που παρέχει τη δυνατότητα σύλληψης χωρίς δημιουργία ανεπιθύμητης ανθρώπινης ζωής, αλλά δεν αποκλείει χειρισμούς γαμετών[\[8\]](#) και περιορίζει ακόμα πιο πολύ το ρόλο της λειτουργούσας πολλές

φορές προστατευτικά φυσικής επιλογής, καθώς η γονιμοποίηση του ωαρίου γίνεται μ' ένα προεπιλεγμένο σπερματοζώαριο κι όχι στο περιβάλλον του σπέρματος με πολλά σπερματοζώαρια[9]. Όμως, παρά την απόδοση θετικής ηθικής αξίας στις τεχνικές GIFT και ICSI δεν είναι δυνατόν να ξεπεραστούν πλήρως οι ηθικές επιφυλάξεις και αντιρρήσεις οι καθιστώσες την παρεμβατική γονιμοποίηση μη συμφωνούσα με την ορθόδοξη ηθική, διότι κατά την εφαρμογή τους ο ειδικός επιστήμονας εξακολουθεί να παρεμβαίνει ανάμεσα στο ζεύγος και να ελέγχει την αναπαραγωγική διαδικασία. Παράλληλα, επιδεικνύεται κατανόηση προς τους ανθρώπους που δεν μπορούν να σηκώνουν το βάρος της στειρότητας. Γι' αυτό, παρουσιάζονται ως ηθικά ανεκτές η ομολογη σπερματέγχυση, καθώς δεν διασπά το συζυγικό δεσμό και τη γενετική σχέση γονέων - παιδιού με την εισαγωγή στη μήτρα σπέρματος μέσω ιατρικής βοήθειας, δεν συνεπάγεται καταστροφή εμβρύων[10] και εμπεριέχει την αμοιβαία προσωπική δωρεά του ενός συζύγου προς τον άλλον[11] και η ομολογη εξωσωματική γονιμοποίηση με δημιουργία και εμφύτευση το ανώτερο τεσσάρων εμβρύων, η οποία δεν διασπά το συζυγικό δεσμό και τη γενετική σχέση γονέων - παιδιού[12], συμπληρώνει και βοηθά τη συζυγική συνουσία, τείνει στη δημιουργία παιδιών και δίνει πληρότητα στις διαπροσωπικές σχέσεις των συζύγων[13].

[συνεχίζεται]

[1] Σ. Κυριακίδης, «Περί προγεννητικού ελέγχου», Ζωοποιός Σταυρός 81-82-83, σελ. 223-234

[2] Εμ. Παναγόπουλος, ό.π., σελ. 172-174,

[3] Γ. Μαντζαρίδης, Χριστιανική Ηθική II², (Θεσσαλονίκη 2010), σελ. 591.

[4] Ν. Μητσόπουλος, ό.π., σελ. 13, 14.

[5] Β. Φανάρας, ό.π., σελ. 143.

[6] Χωρεπισκόπου Αρσινόης Γεωργίου, «Κλωνοποίηση. Ηθικές θεολογικές προεκτάσεις», Απόστολος Βαρνάβας 9, σελ. 6-11

[7] Β. Φανάρας, ό.π., σελ. 144.

[8] Ι. Μπρεκ, ό.π., σελ. 11.

[9] Ειδική επιτροπή βιοηθικής, Βασικές θέσεις επί της ηθικής της υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, διαδικτυακός τόπος: [http:// www.bioethics.org.gr/03_b.htm#5](http://www.bioethics.org.gr/03_b.htm#5) (ανάκτηση 08-01-2013)

[10] Β. Φανάρας, ό.π., σελ. 152.

[11] J. Breck, «Procreation and the beginning of life», στο St. Vladimir's Quarterly, τόμος. 39, τεύχος 3, 1995, σελ. 215-223.

[12] Β. Φανάρας, ό.π., σελ. 142, 144, 152.

[13] Χ. Παρασκευαΐδης, (Αρχιεπ. Αθηνών), Τεχνητή γονιμοποίηση και χριστιανική Ηθική, (Αθήνα 1988), σελ. 17.